

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Předpokládané přínosy a náklady zavedení eura
v ČR na příkladě konkrétního podniku**

**Expected benefits and costs of the euro changeover in the
Czech Republic shown on a specific company**

Andrea ŠMÍDOVÁ

Plzeň 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

„Předpokládané přínosy a náklady zavedení eura v ČR na příkladě konkrétního podniku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 4. května 2012

.....

Podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala Ing. Vendule Mašátové, Ph.D. za její cenné připomínky a rady, které výrazně napomohly při zpracování této bakalářské práce.

Dále děkuji konzultantovi Václavu Procházkovi za poskytnutí materiálů a informací potřebných k vypracování této práce a také za jeho ochotu a čas věnovaný na potřebné konzultace.

Neméně důležité poděkování patří i mé rodině, která mě po celou dobu velmi pomáhala a podporovala.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 HISTORIE MĚNOVÉ INTEGRACE V EVROPĚ.....	9
1.1 WERNEROVA ZPRÁVA	9
1.2 EVROPSKÝ MĚNOVÝ SYSTÉM (EMS)	10
1.3 DELORSOVA ZPRÁVA	11
1.4 MAASTRICHTSKÁ SMLOUVA	12
1.4.1 Maastrichtská kritéria	13
1.4.2 Vstup jednotlivých členských států eurozóny	15
1.5 CHARAKTERISTIKA HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE	15
1.5.1 Evropská centrální banka (ECB)	17
1.5.2 Evropský systém centrálních bank (ESCB).....	17
1.5.3 Euro – společná měna HMU	18
2 AKTUÁLNÍ PŘIPRAVENOST ČR NA ZAVEDENÍ EURA	19
2.1 ZÁKLADNÍ PRINCIPY ZAVEDENÍ EURA V ČR	19
2.2 NÁRODNÍ PLÁN ZAVEDENÍ EURA V ČR.....	20
2.3 AKTUÁLNÍ PLNĚNÍ KONVERGENČNÍCH KRITÉRIÍ V ČR.....	21
3 POZITIVA A NEGATIVA ZAVEDENÍ EURA V ČESKÝCH PODNICÍCH.....	22
3.1 PLÁN PŘÍPRAV ZAVEDENÍ EURA PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY	22
3.2 POROVNÁNÍ PŘÍNOSŮ A NÍKLADŮ PODNIKOVÉ SFÉŘE.....	25
4 STUDIE ZAVEDENÍ EURA VE FIRMĚ EKOTH PLZEŇ	29
4.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLEČNOSTI.....	29
4.2 VÝCHOZÍ PODMÍNKY FIRMY EKOTH.....	32
4.2.1 Výkony	32
4.2.2 Obchodování.....	33

4.2.3 Účetní evidence	33
4.2.4 Kurzové riziko	34
4.3 POZITIVNÍ DOPADY PŘIJETÍ EURA	35
4.4 NEGATIVNÍ DOPADY PŘIJETÍ EURA	40
4.5 POROVNÁNÍ DOPADŮ	42
ZÁVĚR	44
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	46
SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
SEZNAM PŘÍLOH.....	51

ÚVOD

Česká republika se 1. května 2004 stala členem Evropské unie, čímž se rovněž zavázala k přijetí jednotné evropské měny. Jedná se o historický mezník, který ať již pozitivně či negativně ovlivní všechny subjekty v naší republice. Zavedení eura je krok, na který je třeba se velmi dobře připravit na všech úrovních a s přípravami je nutné začít v dostatečném předstihu.

Společná evropská měna však prochází v současnosti nejtěžší krizí své dosavadní historie. Již tři země z dříve prestižního spolku platícího eurem – Řecko, Irsko a Portugalsko – byly nuceny požádat o finanční pomoc zbylých členů Evropské unie. V této souvislosti se vyskytuje v široké, ale i v odborné veřejnosti na zavedení eura v ČR a zejména na jeho konkrétní termín celá řada protichůdných názorů.

Termín, ke kterému bude Česká republika usilovat o přijetí eura, byl vládou odložen z původně plánovaného roku 2010 na neurčito. První možný termín pro zavedení eura odhadují optimisté na rok 2015, skeptici pak nejdříve na rok 2020 zvláště proto, že členství v eurozóně je podmíněno splněním měnových a fiskálních podmínek známých též jako maastrichtská kritéria.

I z tohoto důvodu jsem si vybrala téma mé bakalářské práce, které se týká konkrétních přínosů a nákladů na zavedení eura pro český podnikatelský subjekt. S použitím odborné literatury, internetových článků, diskusí, přednášek a i analýzou firemních výkazů se v této práci snažím popsat veškerá pozitiva i negativa procesu nahrazení koruny eurem.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol, při čemž první se zabývá vznikem Evropské měnové unie a popisem základních pojmů, týkajících se této problematiky. Jedná se o vysvětlení historie a podstaty projektu hospodářské a měnové unie, fáze její výstavby, úlohy evropské centrální banky, předpokládané role eura v mezinárodních financích a o popis souvislostí při zavedení eura do praxe.

Ve druhé kapitole jsem se pokusila zhodnotit aktuální stav příprav České republiky zejména z hlediska Národního plánu zavedení eura v České republice, který řeší technické, organizační a právní náležitosti tohoto přechodu i stav plnění konvergenčních kritérií v ČR.

Třetí kapitola analyzuje obecné dopady zavedení eura na český podnikatelský sektor. V teoretické rovině jsou zde popsány a porovnány všechny aspekty přínosů a nákladů, které vzniknou přijetím nové měny v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu.

V nejdůležitější čtvrté kapitole jsem se snažila teoretické předpoklady ověřit v praxi na příkladu malého českého podniku s výraznou exportní orientací, na který by mělo mít přijetí eura jednoznačně pozitivní dopad. Kapitola se věnuje konkrétnímu vyhodnocení přínosů a nákladů, které lze očekávat při zavedení eura v této firmě.

1 HISTORIE MĚNOVÉ INTEGRACE V EVROPĚ

Zavedení eura předcházelo dlouhodobý integrační proces. Proces je datován od roku 1944, kdy byly v americkém městě Bretton–Woods domluveny principy nového mezinárodního měnového řádu, který byl založen na systému pevných, ale přizpůsobitelných kurzech. Do kurzového systému se zapojilo i šest evropských států, jedná se o Itálii, Francii, Lucembursko, Belgie, Německo a Nizozemsko. Tyto výše jmenované země se roku 1957 dohodly na užší ekonomické spolupráci a založily Evropské hospodářské společenství (EHS), které bylo předchůdcem Evropského společenství. Cílem členů EHS bylo dosažení cenové a kurzové stability mezi zeměmi tohoto společenství. Nejprve ale byla vytvořena jen celní unie a společná zemědělská politika. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Cesta k dnešní hospodářské a měnové unii je rozdělena do 4 období:

1. Od Římské smlouvy po Wernerovu zprávu (1957 – 1970)
2. Od Wernerovy zprávy po vznik Evropského měnového systému (1970 – 1979)
3. Od začátku EMS do podepsání Maastrichtské smlouvy (1979 – 1991)
4. Od Maastrichtské smlouvy po vznik eurozóny a zároveň zavedení eura (1991 – 1999)

(Evropská komise, Jedna měna pro jednu Evropu: Cesta k euru, Evropská společenství, [online], 2007)

1.1 WERNEROVA ZPRÁVA

Wernerova zpráva je listina, která má svůj začátek na summitu Evropské rady v nizozemském Haagu. Vypracovala ji skupina expertů, v jejímž čele stál tehdejší předseda vlády Lucemburska Pierre Werner. V březnu 1970 byla tato zpráva předložena Radě EU a obsahovala návrh na jednotlivé kroky k uskutečnění projektu hospodářské a měnové unie (HMU). Wernerova zpráva předpokládala, že k ustanovení HMU dojde ve třech etapách během období deseti let, na jejímž konci měly být stanoveny konvertibilní měny, pevně stanoveny směnné kurzy a volný pohyb kapitálu. Wernerova zpráva volala po užší koordinaci hospodářské politiky s úrokovými sazbami a správou

rezerv na úrovni společenství. (Evropská komise, Jedna měna pro jednu Evropu: Cesta k euru, Evropská společenství, [online], 2007)

Cílem Wernerovy zprávy byla realizace projektu vytvořit měnovou unii do roku 1980, ta však nebyla uskutečněna. Projekt HMU byl odsunut na začátku sedmdesátých let z důvodu zhroucení pevných, avšak přizpůsobitelných kurzů a zasažením prvního ropného šoku. Členské země na tyto krizové jevy ve světové ekonomice reagovaly divergencí svých hospodářských politik. Wernerův projekt byl odsunut na dobu neurčitou. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

1.2 EVROPSKÝ MĚNOVÝ SYSTÉM (EMS)

Evropský měnový systém byl schválen 7. 4. 1979, kdy se země Evropského společenství rozhodly, zejména s iniciativy Francie a Německa, obnovit stabilitu měnových kurzů po rozpadu brettonwoodského systému. Fluktuace měnových kurzů evropských měn ohrožovala funkčnost společných politik, vnášela pochybnosti do zemědělské politiky a omezovala evropské integrační úsilí. Účast států EMS nebyla povinná, avšak členem se mohla stát pouze země Evropského společenství.

Úkolem EMS bylo:

- Zavést evropskou měnovou jednotku (ECU), což byla uměle vytvořená peněžní jednotka konstruovaná jako tzv. košová měna všech členů ES, založená na váženém průměru měn EMS, přičemž měny mají v koši různou váhu, např. ekonomická síla členských států. ECU sloužila jako rezervní měna Evropské centrální banky, která se používala v případě intervencí na devizovém trhu. (Businessinfo.cz, [online], 2008)
- Zavést mechanismus pevných devizových kurzů (ERM – Exchange Rate Mechanism), jehož účastníci měli stanovenou centrální paritu současné měny vůči ECU. Z níž byly odvozeny hranice kurzových výkyvů a kurzy se mohly volně pohybovat kolem této centrální parity. Paritní vztahy mezi členskými zeměmi ERM byly uspořádány do tzv. paritní mřížky. Zpočátku měla být pásma

fluktuaace +/- 2,25 procent. Toto rozmezí se pro většinu zemí ukázalo jako velmi úzké, proto později byla tato hranice rozšířena až na +/- 15,0 procent. Pouze Itálie, Velká Británie a Španělsko mělo od začátku jednotné rozmezí, a to +/- 6,0 procent. Pokud se některá země chtěla odchýlit od své stanovené centrální parity, potřebovala k tomu souhlas všech členů ERM. (Kunešová H., Mrkvan R. a kol., 2005)

- „Rozšířit úvěrové mechanismy a také finanční výpomoc k posílení ekonomiky méně prosperujících států. Pro udržení stability měny byl v roce 1973 založen Evropský fond pro měnovou spolupráci (EMCF), sdružující 20 procent devizových rezerv zúčastněných států. V roce 1994 byl nahrazen Evropským měnovým institutem, později pak Evropskou centrální bankou (dále už jen ECB).“ (Kunešová H., Mrkvan R. a kol., 2005, s. 91)

1.3 DELORSOVA ZPRÁVA

V červnu 1988 na zasedání Evropské rady v Hannoveru byl k tomuto jednání ustaven výbor pod vedením tehdejšího prezidenta Evropské komise Jacquese Delorse s cílem vypracovat návrh postupu příprav a následné realizace hospodářské a měnové unie. Vypracovaná studie se do širokého povědomí vpravila jako Delorsova zpráva a byla představena a schválena Evropskou radou roku 1989. (Cihelková E., Jakš J. a kol., 2004)

Tato zpráva se snažila navázat na dřívější neúspěšný plán o vytvoření měnové unie, jehož náznak o vytvoření HMU na začátku sedmdesátých let představila Wernerova zpráva. I Delorsova zpráva vymezovala tři etapy přechodu na měnovou unii. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

- V **první etapě** (1. 7. 1990 – 31. 12. 1993) bylo zamýšleno dojít k optimální spolupráci hospodářských a měnových politik. Dovršení jednotného trhu, podpora konvergence mezi státy, především v míře inflace a úrokových sazeb, a odstranit omezení národních orgánů pro další finanční integraci. Všechny členské měny musely být zapojeny do mechanismu pevných kurzů ERM.

- Začátek **druhé etapy** (1. 1. 1994 – 31. 12. 1998) byl spojen se zřízením Evropského měnového institutu (dále jako EMI). EMI, instituce s velkým množstvím úkolů, ale malými pravomocemi. Jeho hlavní náplní bylo posílení spolupráci mezi centrálními bankami členských zemí a prohlubování koordinace národních měnových politik s cílem zajistit cenovou stabilitu. Tento měnový institut nahradil dřívější Evropský fond měnové spolupráce. Důležitou součástí druhé etapy bylo naplánovat přechod na euro a definovat budoucí systém řízení eurozóny.
- Ve **třetí etapě** byl EMI nahrazen Evropskou centrální bankou. S touto etapou souviselo neodvolatelné zafixování směnných kurzů mezi členskými zeměmi a vyhlášení tzv. maastrichtských kritérií. Splnění těchto měnových a fiskálních kritérií bylo jednoznačnou podmínkou pro vstup do třetí etapy integračního procesu HMU. Průběh poslední etapy se dělil do tří fází.

Jasnější průběh druhé a třetí etapy byl uveden až v tzv. Maastrichtské smlouvě v roce 1991. (Kunešová H., Mrkvan R. a kol., 2005)

1.4 MAASTRICHTSKÁ SMLOUVA

Smlouva o Evropské unii, známá pod neoficiálním názvem Maastrichtská smlouva, vnesla do chodu Evropského hospodářského společenství nové množství prvků, mezi nimiž téma budování a budoucí fungování hospodářské a měnové unie zaujalo dominantní postavení. V prosinci 1991 na zasedání Evropské rady v Maastrichtu se představitelé členských zemí dohodli na konečném znění této smlouvy. V únoru 1992 se opět setkali nejvyšší státníci v Maastrichtu, aby smlouvu podepsali a od listopadu 1993 Maastrichtská smlouva nabyla účinnosti.

Tato smlouva shrnula jednotlivé rysy procesu do následujících základních bodů:

- proces utváření HMU byl rozvržen do tří fází, které byly pevně stanoveny daty se splněním cílů a úkolů
- nejzazší termín pro vznik hospodářské a měnové unie byl stanoven na 1. ledna 1999

- formulace konvergenčních kritérií, jejichž splněním byla povinna účast v HMU
- členům Společenství byla uložena povinnost usilovat o členství v HMU, pouze Velká Británie a Dánsko si z tohoto závazku vyjednaly výjimku
- vyjasněna byla institucionální podoba budoucí HMU v čele s Evropskou centrální bankou s cílem pečovat o cenovou stabilitu (Dědek O., 2008)

Obr. č. 1 – Stádia budování HMU

Stádia budování Hospodářské a měnové unie

Pramen: Evropská centrální banka

Zdroj: Zavedení eura v ČR [online], 2011

1.4.1 Maastrichtská kritéria

Pro vstup České republiky do eurozóny je nutností, stejně jako pro jakýkoliv jiný stát Evropské unie nepoužívajícího euro, splnění konvergenčních kritérií, také známých jako maastrichtská kritéria. Pravidelné hodnocení konvergenčních kritérií provádí Evropská komise s Evropskou centrální bankou.

Tato kritéria byla přijata pro zřízení platné společné měnové politiky a možnost členů EU fungovat bez vlastní kurzové a měnové politiky. Maastrichtská kritéria členíme na

fiskální a měnová. Fiskální kritéria určují maximální výši schodku veřejných rozpočtů a veřejného dluhu v poměru k HDP. U měnových kritérií se pak setkáváme s mírou inflace, stabilitou měnového kurzu a výší dlouhodobých úrokových sazeb. Významným bodem splnění těchto uvedených omezení je stupeň dlouhodobosti, nikoli jejich pouhé jednorázové dosažení v okamžiku zamýšleného vstupu do Evropské Unie. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

3 měnová kritéria:

- Měna musí být udržována po dobu dvou let před rozhodnutím o vstupu ve stanoveném flukтуаčním pásmu mechanismu měnových kurzů (ERM) bez snížení kurzu vůči ostatním měnám.
- ČR si musí udržet cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace. Míra inflace členského státu, měřeno podle indexu spotřebitelských cen, nesmí překročit během posledního roku před rozhodnutím o vstupu do HMU více než 1,5 procent průměrné míry inflace ve třech členských zemích EU, které dosáhly nejvyšší výsledků v oblasti kritéria cenové stability.
- Úroveň dlouhodobých úrokových sazeb nesmí porušit o více než 2 procentní body nevážený průměr úrokových měr ve třech cenově nejstabilnějších členských zemích.

2 fiskální kritéria:

- Poměr vládního rozpočtového deficitu veřejného sektoru nesmí dlouhodobě překročit limit 3 procent HDP. Za porušení kritéria je považováno, pokud se hranice výjimečně a přechodně překročí, nebo když se schodek veřejných financí výrazně snižuje a přibližuje se tak stanovené hodnotě tři procent.
- Celkový veřejný dluh nesmí přesáhnout limit 60 procent HDP. Porušení limitní hodnoty se vyskytuje v případě, že poměr má klesající tendenci a přijatelným tempem se blíží k referenční hodnotě. (Lacina L., 2007)

1.4.2 Vstup jednotlivých členských států do eurozóny

Eurozóna je seskupení zemí, jejichž oficiální měnou je jednotná měna euro. Vznik se datuje od 1. ledna 1999, kdy 11 členských zemí EU (Itálie, Finsko, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Belgie, Rakousko, Francie, Španělsko, Německo, Irsko) vytvořilo měnou unii. Ekonomický potenciál nově stanovené měnové unie obsáhl tři čtvrtiny celkového výkonu EU a zahrnoval přes 300 miliónů obyvatel. Následovalo další rozšíření eurozóny o Řecko (leden 2001), Slovinsko (leden 2007), Kypr a Maltu (leden 2008), Slovensko (leden 2009), Estonsko (leden 2011).

Tab. č. 1 – Předpokládané přijetí eura v dalších zemích EU

Členské státy	Plánovaný rok zavedení eura	Účast v ERM-II
Bulharsko	není stanoven	-
Česká republika	není stanoven	-
Litva	není stanoven	28. června 2004
Lotyšsko	1. leden 2014	2. května 2005
Maďarsko	není stanoven	-
Polsko	není stanoven	-
Rumunsko	2014	-
Švédsko	není stanoven	-

Zdroj: Zavedení eura v ČR [online], vlastní zpracování, 2011

1.5 CHARAKTERISTIKA HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE

Hospodářská a měnová unie se nazývá stádium evropské integrace. Tvoří ji evropské státy, které se dohodly sdílet jednotnou měnu a jednotnou hospodářskou politiku stanovující podmínky fiskální odpovědnosti, kde se lidé, zboží, služby a kapitál mohou pohybovat bez omezení. V současné době existuje 27 členských států s různým stupněm integrace v rámci HMU. Tato unie tvoří rámec stability, který má oporu v působení nezávislé centrální banky a v zákonné povinnosti zúčastněných členských států sledovat zdravou hospodářskou politiku a pečovat o její koordinované uplatňování. (EU4journalists [online], 2011)

Integrační seskupení můžeme rozčlenit do následujících šesti stupňů:

1. **Oblast preferenčního obchodu** (jedná se o nižší celní sazby mezi některými státy),
2. **Zóna volného obchodu** (členské státy úplně odstraní překážky vzájemného obchodu bez vnitřních celních sazeb u zboží, ale ponechají si přístup k obchodu s nečlenskými zeměmi),
3. **Celní unie** (realizace vnějších celních sazeb pro třetí země a společné obchodní politiky),
4. **Jednotný trh** (v rámci vnitřního trhu dochází k úplné liberalizaci volného pohybu zboží, služeb, kapitálu a osob, kde jsou odstraněny fyzické, technické a také daňové bariéry bránící jejich pohybu),
5. **Hospodářská a měnová unie** (jednotný trh se společnou měnou a měnovou politikou),
6. **Úplná hospodářská integrace** (vrchol integrace, kdy samostatné státy zharmonizovaly fiskální a hospodářskou politiku v nový celek, který je řízen z jednoho centra).

V rámci HMU neexistuje žádná instituce, která by ručila za hospodářskou politiku. Místo toho je odpovědnost rozdělena mezi členské státy a orgány EU. Hlavními aktéry HMU jsou:

- **Evropská centrální banka (ECB)** – nese plnou odpovědnost za měnovou politiku, prioritou je především cenová stabilita, stanovuje úrokové sazby a spravuje devizové rezervy zúčastněných států.
- **Evropská rada** – stanovuje obecný politický směr a priority EU.
- **Evropská komise** – sleduje výkonnost a dodržování právních předpisů, navrhuje rozpočtovou politiku, řídí Evropský rozpočet.
- **Evropský parlament** – je legislativní institucí, která vykonává kontrolní a rozpočtové funkce a spolu s Radou EU schvaluje právní akty.

- **Rada EU („Rada“)** – koordinuje tvorbu hospodářské politiky EU a rozhoduje, zda daný členský stát může přijmout euro.
- **Euroskupina** – seskupení ministrů hospodářství a financí členských zemí eurozóny, koordinuje politiky společného zájmu pro členské státy eurozóny.
- **členské státy** – vypracovávají své vnitrostátní rozpočty v dohodnutých mezích pro schodek a zadlužení a určují své vlastní strukturální politiky pro kapitálové trhy, trhy práce a penzijní trhy. (Europa.eu [online], 2010)

1.5.1 Evropská centrální banka (ECB)

Evropská centrální banka byla zřízena 1. června 1998 se sídlem v německém Frankfurtu nad Mohanem. ECB má podřízeno vše jednomu důležitému cíli, a to zachování cenové stability. Udržení jednotné cenové stability lze dosáhnout sledováním vývoje cen, kde inflace nesmí překročit hranici 2 procent. Dalším cílem měnové strategie ECB je řízení vývoje peněžních prostředků v oběhu, které je nazýváno „množství oběživa M3“. Měnový agregát M3 obsahuje vklady cizích měn v domácích obchodních bankách a poskytnutí úvěru zajištěného cennými papíry. Velký nárůst oběživa signalizuje riziko inflace v dlouhodobém výhledu. (EU4journalists [online], 2011)

1.5.2 Evropský systém centrálních bank (ESCB)

Je tvořen Evropskou centrální bankou a národními centrálními bankami, které jsou členy eurozóny. „Eurosystém“ má významné postavení ve světě financí a usiluje o udržení finanční stability, podporu hladkého fungování platebních systémů, řízení devizových operací a prosazování finanční integrace v Evropě. Tyto úkoly by měly být plněny s velkým důrazem na spolehlivost, transparentnost, důvěryhodnost a odpovědnost. Eurosystém se snaží otevřeně komunikovat s evropskou veřejností a se sdělovacími prostředky. (ECB.int, Evropská centrální banka, Eurosystém, Evropský systém centrálních bank [online], 2011)

1.5.3 Euro – společná měna HMU

Podle Maastrichtské smlouvy s platností od 1. 1. 1999 se stalo euro jednotnou měnou členských zemí Hospodářské a měnové unie a změnilo tak národní měny jedenácti zemí HMU. Od 1. ledna 2002 se vyskytuje v podobě bankovek a mincí. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Euro se stalo jednotnou měnou pro 330 milionů lidí v 17 zemích eurozóny. Nyní se používá jako zákonné platidlo v celé řadě ostatních zemí, např. v bývalých koloniích nebo v sousedních zemích. Euro je druhou nejpodstatnější mezinárodní měnou po americkém dolaru.

Název a symbol:

- V rámci příprav na jednotnou měnu vybrala název „euro“ Evropská rada na zasedání v Madridu roku 1995.
- Inspirací pro vzniklý symbol eura – € – bylo řecké písmeno „epsilon“ (€). Pro návržení podoby eura byla uspořádána Evropskou komisí interní soutěž. Posuzovalo se 30 návrhů, kde deset z nich bylo testováno u veřejnosti a výslednou podobu vybrali v roce 1995 ze dvou zvolených návrhů tehdejší předseda Komise, Jacques Santer, a komisař Yves Thibault de Silguy.“ (Europa.eu [online], 2009)

Euromince

Euro je vytvořeno v desítkové soustavě a je 1 euro odpovídá 100 centům. Nejnižší jednotkou je jeden cent. Mince jsou emitovány v hodnotách 1, 2, 5, 10, 20 a 50 centů a dále pak v hodnotě 1 a 2 eur. Zajímavostí je, že mince mají společnou lícovou stranu s konkrétní hodnotou na rozdíl od rubové strany, která většinou bývá vyhrazena individuálním představám jednotlivých členských zemí Hospodářské a měnové unie. Výsledná podoba mincí byla odsouhlasena na zasedání Evropské rady v červnu 1997. (Drdla M., Rais K., 1999)

Všechny euromince platí v celé eurozóně. Liší se svou velikostí, hmotností, materiálem, barvou a motivem. Např. hodnoty 1, 2 a 5 centů jsou zhotoveny z oceli pokovené mědí, centy s hodnotou 10, 20 a 50 jsou tvořeny ze slitiny mědi, cínu a zinku. Mince s vyšší

hodnotou 1 a 2 eur mají složitější technologie, aby nedošlo k falšování mincí. Ražba mincí spadá na rozdíl od bankovek do působnosti jednotlivých členských států. (Euroskop[online], 2008)

Eurobankovky

Bankovky jsou emitovány v sedmi nominálních hodnotách 5, 10, 20, 50, 100, 200 a 500 eur. Liší se od mincí tím, že jsou jednotné pro celou eurozónu jak na lícové, tak i na rubové straně a z důvodu zabránění padělání celou řadu bezpečnostních prvků např. vodoznak, ochranný proužek, hologram a opticky proměnlivá barva. Dle těchto uvedených prvků lze snáze rozpoznat padělek od pravé bankovky. (Drdla M., Rais K., 1999)

Plastický tisk či velké číslice napomáhají nevidomým a slabozrakým rozpoznat o jakou hodnotu bankovky se jedná. V současné době se chystá zavedení nové série eurobankovek do oběhu, ve které se bude jednat o stejné nominální hodnoty od 5 do 500 EUR. Budou však upraveny o nové ochranné prvky, díky kterým bude možné ihned identifikovat eurobankovky. (ECB.int, Evropská centrální banka, Eurosystem, Evropský systém centrálních bank [online], 2011)

2 AKTUÁLNÍ PŘIPRAVENOST ČR NA ZAVEDENÍ EURA

2.1 ZÁKLADNÍ PRINCIPY ZAVEDENÍ EURA V ČR

Již na podzim roku 2006 bylo rozhodnuto, že euro bude v ČR zavedeno k jednomu určitému termínu jak v bezhotovostní formě, tak ve formě bankovek a mincí – tzv. scénář velkého třesku (big bang).

Pět etap zavádění jednotné měny:

- **Předpřípravná fáze** je ohraničena datem stanovení přijetí jednotné měny a rozhodnutím o zrušení výjimky na zavedení eura. V této etapě se provádí technické přípravy, např. předzásobení eurem bank a podniků či ražba mincí s národní stranou. Používajícím platidlem je stále česká koruna.

- **Přípravná fáze** spočívá v přípravě na přijetí eura. Po dobu zhruba půl roku se v této etapě uskutečňují platby v českých korunách. Probíhá zde výměna národního oběživa za oběživo eurové a je potřeba po splnění požadovaných kritérií, stanovení přepočítávacího koeficientu ve formě 1 EUR = XX, XXXX CZK. Tento koeficient se bude dále využívat pro účely duálního označování cen, např. v obchodech, na účtech nebo bankovních výpisech.
- **Třetí fáze nazvaná období duální cirkulace** trvá asi 2 týdny a dochází k výměně oběživa. Hotovostní platby je možné provádět v obou měnách, platby bezhotovostní jen v eurech. Z oběhu je postupně stahována česká koruna.
- **Se čtvrtou fází** se budeme potýkat celý následující kalendářní rok. Platby hotovostní i bezhotovostní jsou prováděny už jen v eurech, ale stále existuje povinnost duálního označování cen, které skončí se závěrem tohoto období.
- **V poslední, závěrečné fázi** platíme pouze eurem a označování cen zboží a služeb je jednotné. Zbylé korunové úspory se mohou vyměnit v pobočkách České národní banky. (FinExpert.cz, Euro v ČR v nedohlednu[online], 2009).

2.2 NÁRODNÍ PLÁN ZAVEDENÍ EURA V ČR

To je dokument, který obsahuje popis jednotlivých kroků a změn, které je nutno provést, harmonogram úkolů, zásady a institucionální zajištění procesu zavedení eura. Mezi oblastmi, o kterých národní plán pojednává, lze zařadit zavedení eura do hotovostního a bezhotovostního oběhu, duální označování cen, délku období duálního oběhu české měny a eura a vedení informační propagace.

V dubnu 2007 byl Národní plán zpracován Národní koordinační skupinou pro zavedení eura v ČR a přijat vládou. Vláda ČR každoročně schvaluje tento dokument a posuzuje připravenost ČR na vstup do eurozóny. V posledních letech se česká ekonomika přestala přibližovat k ekonomické úrovni eurozóny, a to z důvodu světové finanční a hospodářské krize. Došlo ke zhoršení stavu veřejných financí a k následné fázi částečného hospodářského oživení a konsolidace veřejných rozpočtů.

Národní plán je rozdělen na tři části. První část zahrnuje základní principy, na kterých bude zavedení eura v ČR založeno a zároveň doporučení například pro finanční sektor, veřejné finance nebo nefinanční sektor. Druhá část konkretizuje detailní popis úkolů, doporučení a opatření v jednotlivých segmentech. Poslední část se týká vysvětlení základních pojmů s problematikou zavedení eura. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

2.3 AKTUÁLNÍ PLNĚNÍ KONVERGENČNÍCH KRITÉRIÍ V ČR

Stejně jako v minulých letech bylo předmětem analýzy za rok 2011 plnění pěti konvergenčních kritérií.

Kritérium cenové stability za rok 2011 ČR splnila, avšak kvůli dopadu zvýšení klesající sazby DPH nebude pravděpodobně plněno už v roce 2012. Cenový vývoj v ČR v letech 2013 – 2014 by měl být charakterizován mírnou inflací, která by mohla znovu zajistit plnění tohoto kritéria.

Kritérium udržitelnosti veřejných financí ČR v současnosti neplní. Záměry fiskální politiky při očekávaném makroekonomickém vývoji by však měly vést od roku 2013 k dosažení deficitu sektoru vlády pod úroveň maastrichtského kritéria. Vysokým rizikem vývoje tohoto kritéria je současná dluhová krize v eurozóně a její následné makroekonomické a fiskální dopady v ČR.

Kritérium podílu vládního dluhu na HDP je v ČR dlouhodobě plněno. ČR nemá s plněním tohoto kritéria problémy, ačkoli růst zadlužení se od roku 2009 značně zvyšuje. Rizikem do budoucna se může stát očekávaný dopad stárnutí obyvatelstva.

Vyhodnocení **kritéria stability měnového kurzu** je možné až poté, co česká koruna vstoupí do kurzového mechanismu ERM II a bude stanovena centrální parita koruny k euru.

Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb ČR v současnosti plní a toto plnění lze očekávat do budoucna i přes obtížně předvídatelný vývoj na finančních trzích.

Z těchto důvodů Česká národní banka spolu s Ministerstvem financí doporučily prozatím **nestanovit konkrétní datum přijetí eura**, a tudíž v roce 2012 neusilovat o vstup do kurzového mechanismu ERM II. Toto jednotné doporučení, které vychází z dokumentu „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně

ekonomické sladění ČR s eurozónou“, přijala vláda na svém zasedání 14. prosince 2011. (MFČR, Vyhodnocení plnění maastrichtských kritérií, [online], 2011)

3 POZITIVA A NEGATIVA ZAVEDENÍ EURA V ČESKÝCH PODNICÍCH

3.1 PLÁN PŘÍPRAV ZAVEDENÍ EURA PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY

V České republice existuje zhruba dva a půl milionů podnikatelských sektorů, od malých firem až po velké nadnárodní společnosti. Všechny společnosti a podnikatelé by měli být na zavedení eura dobře připraveni. Přípravy a rozsah prací spojený se zavedením eura se bude mezi společnostmi výrazně lišit, ale za klíčové činitele můžeme považovat druh podnikání a velikost společnosti. Je potřeba, aby subjekty vyhodnotily účelnost vynaložených prostředků a začaly volit taková opatření, která jim budou maximalizovat přínosy pro vlastní firmy. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Při přípravě podniků na zavedení eura bude nutno pamatovat na dílčí oblasti technických příprav, jakými jsou:

Předzásobení eurovou hotovostí

Nejdůležitějším krokem je příprava zabezpečení hladkého přechodu všech hotovostních operací. S optimálním množstvím eurové hotovosti podnikatelům pomohou komerční banky a jiné zodpovědné instituce (např. Hospodářská komora), které se budou snažit poskytnout euromince a eurobankovky měsíc před zavedením eura do oběhu. Je třeba počítat, že v tomto období bude podle odhadů potřeba eurové hotovosti u maloobchodů 3 až 5 větší než za normálních okolností. (Euro: připravený podnik – Přípravy firem na zavedení eura, 2008)

Vliv eura na marketing a cenovou politiku firmy

Dalším úkolem se stane povinnost převést všechny peněžní částky z českých korun na eurové podle oficiálního přepočítávacího koeficientu. Pro některé obchodníky a poskytovatele služeb vznikne duální povinnost, což znamená uvádět jak korunové

částky, tak eurové vyjádření. Národní plán předpokládá, že duální označení cen potrvá půl roku před zavedením a rok po zavedení eura. Peněžní sumy se po přepočítání na euro zaokrouhlí směrem nahoru nebo dolů na nejbližší cent. Zaokrouhlování měn může mít značný vliv na obrat společnosti. Vliv tohoto kroku může být zanedbatelný, avšak použijí-li malé a střední podniky zaokrouhlování dolů, výsledek bude mít významný vliv na jejich obrat. Z uvedeného důvodu by měl každý podnikatel zvážit vhodné upravení cen nabízeného zboží a služeb, ale na druhé straně nezneužívat neodůvodněné zvýšení cen. Vzniklý problém je dobrým důvodem jak využít zavedení eura jako marketingovou příležitost k získání konkurenčního náskoku. (Euro: pripravený podnik – Přípravy firiem na zavedenie eura, 2008)

Příprava registračních pokladen na duální označování cen

Dvojitý oběh měn je velice náročný, ať už pro maloobchodní síť či banky. Tyto subjekty budou muset zvládat peněžní operace v obou měnách. Bankomaty i registrační pokladny budou od prvního dne zavádění eura vydávat jen eurové bankovky. Důraz bude kladen zejména na kvalitu řízení hotovosti, na procesy předzásobení a druhotného předzásobení. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Právní aspekty zavedení eura a dopad na podnikatelské smluvní akty

Zavedení eura v České republice neovlivní uzavřené smlouvy, které byly podepsány před jeho zavedením. Pouze bude potřeba v jednotlivých smlouvách přepočítat data v českých korunách podle pravidel korunové částky na eurové. Ostatní informace uvedené například v hypotečních, nájemných a pojistných smlouvách zůstanou v platnosti i nadále. Jedná se o princip právní jistoty. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Adaptace informačních systémů na euro

Otázkou se stane i modernizace stávajících informačních systémů. Zavedení eura si zajisté vyžádá velké investice na pořízení nových marketingových databází, nových účetních programů a mnoho dalších nezbytných prvků informačních systémů. Je zde

nutností, aby se podnik přesvědčil, zda zakoupený program bude schopen pracovat s eury. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Školení zaměstnanců

Osoby, které přicházejí do přímého styku s hotovostí, budou po první kalendářní týdny vystaveny velkému tlaku. V průběhu prvních dvou kalendářních týdnů budou moci zákazníci platit jak v korunách, tak v eurech, nazpět by však obchodníci měli vrátit jen eurové oběživo. Řádným školením projdou zaměstnanci, kteří manipulují s hotovostními penězi a dále i ti, kteří budou provádět přecenění zboží. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Účetnictví

Do okamžiku zavedení eura se bude účetnictví vést povinně v korunách. Účetní jednotky budou mít povinnost vykázat účetní závěrku za poslední rok před zavedením eura jak v korunách, tak v eurech v souladu s přepočítacím koeficientem (ten bude znám přibližně šest měsíců před zavedením eura). Údaje za minulá účetní období budou moci být vyjádřeny pouze v korunách. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Daně

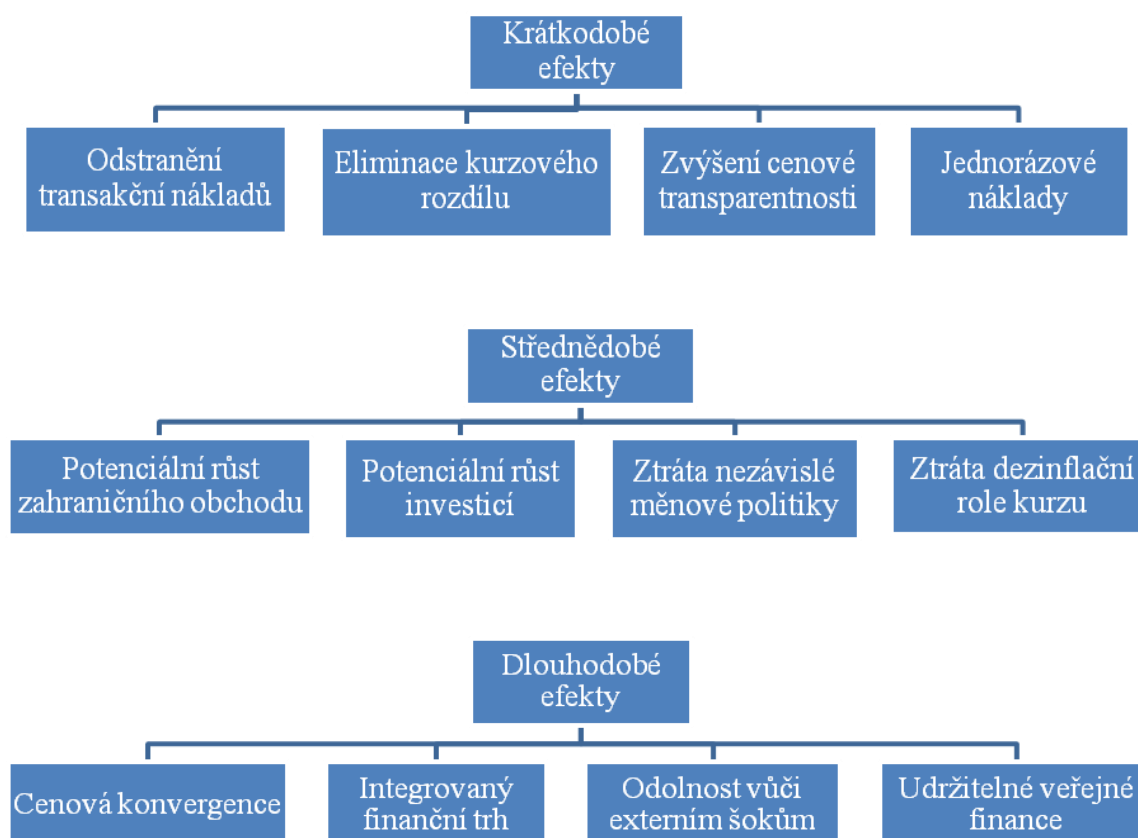
V kalendářním roce před zavedením eura se budou daňové bonusy, nezdanitelné částky základu daně a další daňové náležitosti uvádět v českých korunách. Daňová priznání, týkající se období před zavedením eura, se budou vykazovat v českých korunách, ale daňové nedoplatky či přeplatky budou již uhrazené platnou měnou, tedy v eurovém vyjádření. (Hrdý M. a kol., 2008)

3.2 POROVNÁNÍ PŘÍNOSŮ A NÁKLADŮ V PODNIKOVÉ SFÉŘE

Bezprostředně před a po přechodu na euro vzniknou každému malému a střednímu podnikateli náklady na úpravu informační systémů, přepočtení cen, duální práce s hotovostí, vzdělávání pracovníků, částečné změny v účetnictví, tvorba nových sazebníků, katalogů a ceníků. Odhady těchto nákladů pro oblasti v eurozóně se vyskytují v rozmezí 0,3 % až 0,8 % HDP. (Hrdý M. a kol., 2008)

V současné době, kdy není ještě přesně znám ani konečný termín zavedení společné měny, je velmi náročné tyto efekty konkrétně specifikovat. V této kapitole se pokusím uvést alespoň ty nejdůležitější, které se týkají českého podnikatelského sektoru. Zavedení eura pro malé a střední podniky se bude projevovat v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu, přičemž se jednotlivé oblasti navzájem ovlivňují a navazují na sebe.

Obr. č. 2 – Shrnutí jednotlivých přínosů a nákladů

Zdroj: Hrdý M., kol., vlastní zpracování, 2008

➤ **Krátkodobé efekty**

Odstranění transakčních nákladů je jeden z nejvýznamnějších krátkodobých přínosů pro sektor malých a středních podniků. Transakční náklady vznikají podnikatelům při realizaci zahraničního obchodu a investicí v rámci eurozóny. V rámci úspor je třeba zohlednit skutečnost, že podnikatelé v eurozóně nebudou muset vést bankovní účty v cizí měně, odstraní se kurzové ztráty a zároveň se zjednoduší účetnictví pro podnikatelské subjekty. Stanoví se jasnější přehled o cenách hotelů, služeb, letenek, přičemž můžeme předpokládat postupné vyrovnání cen těchto produktů, a to samozřejmě i v oblasti produktivity, kde je potřeba přijímat opatření na vyrovnání cen práce. Pro malé a střední podnikatele se rovněž ulehčí i samostatný obchodní styk, účtování výdajů při pracovních cestách, pohonných hmotách apod. Pro podnikatelský sektor je tento efekt o to významnější, čím více nových členských zemí EU vstoupí do eurozóny. (Hrdý M. a kol., 2008)

Eliminace kurzového rozdílu je dalším pozitivním efektem podnikatelského sektoru po zavedení eura, který se projeví v krátkodobém horizontu. V současné době je jedinou možností jak se pojistit vůči kurzovým pohybům je hedging, kde se jedná o párování zahraničních závazků a pohledávek. Tato forma je však dostupná pouze krátkodobě. Dlouhodobé zabezpečení není v nynější době komerčně dostupné a vzhledem na riziko volatility měnových kurzů je i velmi těžko realizovatelné. Malí podnikatelé nevyužívají možnosti těchto zabezpečení z důvodu vysokých nákladů vůči kurzovým pohybům. Proto zavedení eura bude pro malé podniky znamenat velkou výhodu v podobě odstranění volatility měnových kurzů. (Hrdý M. a kol., 2008)

„Zvýšení cenové stability a transparentnosti v podobě dlouhodobě nízké míry inflace je hlavním cílem Evropské centrální banky. Společná měnová politika by měla zjistiť větší cenovou transparentnost. Politická podpora a koordinovaná spolupráce vlád členských zemí při dosažení cíle stanoveného ECB by měla vést ke snížení inflace při poměrně nízkých společenských nákladech. Nízká inflace následně umožní snížit nominální úrokové sazby.“ (Lacina L., 2007, s. 72)

Otázka **jednorázových nákladů** je nejcitlivější otázkou pro podnikatelské sektory, jelikož tyto náklady si bude muset každý malý podnikatel hradit sám. Proto by v zájmu malého podnikatele mělo být, aby jeho vynaložené náklady spojené se zavedením eura byly co nejnižší, tzn. využití principu minimálních nákladů. Hlavním faktorem při minimálních nákladech je přesné načasování a organizace přípravných prací při zavedení eura. Rozsah příprav podniků záleží na činnostech, které vykonávají. Úkolem je připravit se na budoucnost v oblasti adaptace informačních systémů, uspořádání vztahů s dodavateli, odběrateli, zaměstnanci, vlastní bankou a přizpůsobit se legislativním změnám, které vzniknou ve sféře účetnictví a daní. (Hrdý M. a kol., 2008)

➤ **Střednědobé efekty**

Potencionální růst zahraničního obchodu a příliv zahraničních investic patří mezi nepřímé dopady, které se projeví ve střednědobém až dlouhodobém horizontě, a to především zvýšením přílivu přímých zahraničních investic a zároveň zrychlením růstu hrubého domácího produktu. Pokles úrokových sazeb a eliminace transakčních nákladů ovlivní investiční činnost. Zavedení jednotné měny bude proto velmi pozitivním krokem pro firmy, které provozují zahraniční obchod s eurozónou, jelikož zisky podnikatelského sektoru budou ovlivněny zrychlením růstu HDP. (Hrdý M. a kol., 2008)

Ztráta samostatné měnové politiky je považována za makroekonomický náklad hlavně v nemožnosti přizpůsobit si kurzy svých měn a úrokové sazby. Vstupem do eurozóny a přijetím nové měny zanikne česká koruna a s ní i pravomoc České národní banky řídit měnovou politiku. Centrální banka příslušné země by mohla při nepříznivém ekonomickém stavu znehodnotit kurz domácí měny a zvýšit konkurenci domácího zboží u zahraničních odběratelů. Zvýšení exportu má pak za následek zvýšení domácí výroby a zlepšení celé ekonomiky. Druhou šancí, jak zamezit špatné ekonomické situaci země je snížení úrokových sazeb centrální bankou. (Kunešová H., Mrkvan R. a kol., 2005)

Ztráta dezinflační role kurzu, kde se jedná o posílení kurzu české koruny, a vede k udržení zpomalující se inflace v české ekonomice. Zánikem kurzu se vyrovnají cenové hladiny s vyspělými ekonomikami EU prostřednictvím cenového růstu. Tento střednědobý efekt slábne s vyspělostí české ekonomiky. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

➤ **Dlouhodobé efekty**

Cenová konvergence by měla v rámci podnikatelského sektoru v eurozóně kladně působit na výrobní odvětví, tzn. komparativní výhodu mezinárodního obchodu. Komparativní výhoda pojednává o jedné oblasti, která vyrábí určité druhy zboží s nižšími náklady než jiná země. Zavedení společné měny z výše uvedeného problému také pozvedne konkurenci a efektivnost na finančních trzích, čímž bude eliminována riziková přírážka tvořena rizikovými oblastmi. To se projeví v poklesu reálných úrokových sazeb podnikatelských úvěrů. Lepší podmínky financování umožní snížení nákladů kapitálu, který se stane příznivějším podnětem k růstu investic. (Hrdý M. a kol., 2008)

„Zavedení eura zapůsobilo jako katalyzátor důsledné **integrace finančních trhů**, které se staly více efektivními a soutěživými při alokaci kapitálu. Větší hloubka a šířka finančních trhů zlevňuje přeshraniční peněžní transfery a napomáhá upevňování finanční stability.“ (Zavedení eura v ČR, Podnikatelé, Přínosy a náklady eura pro podnikatele [online], 2011)

„**Zvýšená odolnost vůči externím šokům** – Velikost a síla eurozóny umožňuje lépe absorbovat vnější poruchy, jakými jsou zejména turbulence na globálních finančních trzích. Proti tomu v prostředí národních měn, a to zejména malých a otevřených ekonomik, jsou externí šoky obvykle následovány napětím na domácích devizových trzích, což ohrožuje zaměstnanost a růst.“ (Zavedení eura v ČR, Podnikatelé, Přínosy a náklady eura pro podnikatele [online], 2011)

„**Udržitelné veřejné finance** – Členství v HMU zavazuje členské státy provádět zodpovědnou a vzájemně koordinovanou fiskální politiku vedoucí ke snižování rozpočtových schodků. Nižší úroky, zapříčiněné eliminací kurzového rizika, sníží náklady spojené s financováním vládních výdajů pomocí emise státních dluhopisů. Společná měna a jednotný vnitřní trh umožní zvýšit konkurenci v oblasti vládních zakázek, což společně se zpřísněnou kontrolou rozpočtového chování jednotlivce vlád podníká vyšší efektivnost sektoru veřejné správy.“ (Lacina L., 2007, s. 72)

4 STUDIE ZAVEDENÍ EURA VE FIRMĚ EKOTH PLZEŇ

Cílem této kapitoly je promítnutí teoreticky předpokládaných přínosů a nákladů souvisejících se zavedením eura do podmínek konkrétní české firmy. Pro tyto účely jsem si zvolila malou výrobní společnost s ručením omezeným, která převážnou část své produkce exportuje do zemí eurozóny.

4.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLEČNOSTI

Název a adresa firmy

EKOTH Plzeň, spol. s r.o.

338 28 Radnice - Ovčín, okr. Rokycany

IČO: 61171492

DIČ: CZ 61171492

Statutární zástupci

Václav Procházka, r.č. 521220/207, bytem Radnice 151, okr. Rokycany

Ing. Jiří Šmíd, r.č. 681206/1916, bytem Pionýrů 414, 33008 Zruč-Senec

Historie firmy

Firma vznikla registrací u Krajského soudu v Plzni dne 3. října 1994 jako společnost s ručením omezeným pod názvem **EKOTH PLZEŇ, spol. s r.o.** (dále jen Ekoth). Zakladateli společnosti byly firmy HOLZTHERM spol. s r.o. a ZUD Zbůch a.s., každá s padesáti procenty. Podnikatelským záměrem zakladatelů bylo komplexní zpracování dřevního odpadu a výroba kvalitního ekologického paliva v okrese Plzeň-sever. V r. 1996 byla z důvodu ukončení činnosti firmy ZUD Zbůch a.s. převezena kompletní technologická linka na výrobu dřevních briket z lokality Zbůch do nového sídla v Radnicích u Rokycan. Podíly firem ZUD a.s. a HOLZTHERM s.r.o. byly prodány panu Václavu Procházkovi, který v současné době vlastní 100% podíl společnosti.

Konkretizace předmětu činnosti

Společnost Ekoth je tradičním výrobcem dřevních briket v České Republice. Princip výroby briket z dřevního odpadu je založen na stlačení vysušené vstupní suroviny (biomasy) vysokým tlakem (3.000 Atm) bez přidání chemických vázacích prostředků. Dřevní piliny, hobliny a třísky jsou sváženy z celkem 14 dřevařských provozů v dané lokalitě do výrobního areálu společnosti. Zde dochází postupně k separaci, sušení a slisování hmoty do briket, následně k balení a paletizaci. Pro výrobu dřevních briket používá firma tři briketovací lisy německého výrobce RUF-SIEMENS a sušící linkou BS-6 ze společnosti ŠKODA Ejpvovice. Automatické balení do teplem smrštiteľné fólie a fixaci zboží na paletě „stretch“ folií zajišťují italské stroje firmy TECHNOLOGY. Svoz vstupního materiálu je zabezpečen částečně vlastním kontejnerovým nákladním vozidlem a částečně najímanými velkoobjemovými návěsy speditérských firem. V zimním topném období jsou brikety na paletách expedovány přímo k zákazníkům. V letních měsících je nutno vyrobenou produkci uskladnit. (*viz Přílohy A-D*)

Organizační schéma společnosti

V současné době provozuje firma Ekoth výrobní linku na výrobu briket ve vlastním areálu v lokalitě Radnice-Ovčín, okr. Rokycany. Společnost zaměstnává ve dvousměnném provozu celkem 12 zaměstnanců, včetně majitele p. Václava Procházky,

který je zároveň jednatelem společnosti. Jednoduchá organizační struktura společnosti zahrnuje administrativně-obchodní pracovníci, účetní, řidiče pro svoz dřevního odpadu a osm výrobních dělníků.

Kapacitní možnosti výroby

V průměru je briketovací linka schopna při dvousměnném provozu pět dní v týdnu vyprodukovat přibližně 450 tun dřevních briket měsíčně, tj. cca 5.000 tun briket ročně (více než 200 kamionů briket). Dostatečné množství vstupní suroviny je v dané lokalitě zajišťováno již po dobu patnácti let, což je spolu s dlouholetými zkušenostmi s výrobou i odbytem dřevních briket největší devizou společnosti. Na většinu produkce biobriket má firma uzavřeny celoroční odbytové smlouvy s odběrateli z Německa a Rakouska, zhruba 12% výroby je prodáno v místě výroby formou maloobchodu.

Parametry hlavního výrobku

Ve velkém množství různých druhů biobriket jsou brikety lisované na hydraulických systémech RUF-SIEMENS jediné, které mají klasický „briketový“ tvar a splňují přitom kvalitativní normy EU (DIN 517 31 v Německu a ONORM 7135 v Rakousku).

Předepsané parametry briket jsou periodicky přezkušovány Státní německou zkušebnou RUHRANALYTIK v Herne, kde je kladen zvláštní důraz jak na chemickou čistotu vzorků, tak i na hustotu a rozměry.

Brikety z biomasy jsou ekologicky nejčistějším tuhým palivem s následujícími parametry:

- tvar brikety – hranol se zaoblenými hranami
- rozměr brikety – 150 x 60 x 80 milimetrů
- výhřevnost – 18 - 20 MJ/kg
- hustota – minimálně 1,0
- doba hoření – 180 - 240 minut

- obsah síry – do 0,01 %
- obsah popela – do 1,00 %

V porovnání s klasickými tuhými palivy mají ekobrikety především tyto přednosti:

- ekologická čistota, např. obsah síry 100 x nižší než u hnědého uhlí
- vysoká výhřevnost srovnatelná s kvalitním černým uhlím a s koksem
- zůstatek popela do 1,0 %, tj. až 12 x méně než u uhlí (dřevní popel je přitom dobrým zahradním hnojivem)
- minimální nároky na skladovací prostor, neomezená doba skladovatelnosti
- možnost použití ve všech typech spalovacích zařízení
- čistá manipulace a skladování

4.2 VÝCHOZÍ PODMÍNKY FIRMY EKOTH

4.2.1 Výkony

Výkony firmy Ekoth (vyrobené množství tun dřevních briket) ve sledovaném pětiletém období od r. 2007 do r. 2011 (Tab. č. 2) jsou ovlivněny jednak teplou zimou 2007/2008, kdy nedošlo k prodeji zásob paliv z letního období v celoevropském měřítku, a dále ekonomickou krizí v letech následujících. Obecně lze říci, že ziskovost výroby briket ve firmě Ekoth je přímo úměrná vyrobenému množství z důvodu poměrně vysokých fixních nákladů.

Tab. č. 2 – Výkony firmy Ekoth

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Výroba briket (t)	5.383	2.869	3.851	4.171	4.648
Tržby (tis. Kč)	16.604	9.626	13.611	14.573	16.539
Zisk (tis. Kč)	1.254	422	799	1.029	1.201
Zisk (%)	7,55	4,38	5,87	7,06	7,26

Zdroj: Ekoth spol. s.r.o., vlastní zpracování

4.2.2 Obchodování

Obchodování společnosti probíhá na základě čtvrtletních až ročních odbytových smluv, které jsou uzavírány převážně s velkoobdoběrateli ekopaliva v Německu a Rakousku. Vzhledem k charakteru výrobků (palivo) uzavírá firma v období dubna až května dlouhodobé roční kontrakty, které mají platnost do konce března následujícího roku (na zimní topnou sezónu). Mezi největší zákazníky firmy Ekoth patří např. bavorské firmy EDEKA Bayern, Max Schierer Cham, dále DHG Kempen nebo INTERRO Vídeň. Všichni tito zákazníci platí samozřejmě bezhotovostně v eurech, se splatností 14 až 30 dní po dodávce zboží. Zhruba 12% celkové produkce biobriket, tj. cca 600 tun, je ročně prodáno za hotovost maloobdoběratelům v ČR přes podnikovou prodejnu ve výrobním areálu. Pro maloobdoběratele z členských států eurozóny uvádí firma již dnes ve svých cenících jak korunové, tak i eurové ceny.

4.2.3 Účetní evidence

Firma vede podvojný účetnictví a je měsíčním plátcem DPH. Vzhledem k převažujícímu exportu vlastních výrobků a nákupu tuzemských surovin a energií má firma pravidelně měsíčně nadměrný odpočet DPH. Korunový i devizový účet (v eurech) je veden u ČSOB Plzeň, dále firma vede korunovou i eurovou pokladnu. Pro přepočítání eurových položek na koruny používá společnost denní kurz ČNB s následným provedením přepočtu kurzových vlivů k 31. 12. kalendářního roku.

Eurové pohledávky za prodej dřevních briket jsou oceňovány aktuálním kurzem ČNB v den uskutečnění účetního případu. V případě prodeje eura je k okamžiku ocenění použit kurz, za který byly tyto hodnoty skutečně prodány. V průběhu roku se účtuje o realizovaných kurzových ziscích a ztrátách (Tab. č. 3).

Účtování a přepočítání eura na české koruny je velmi zdlouhavé a náročné, z tohoto důvodu jsou náklady na účetní operace vyšší než v podnicích, které používají pouze českou měnu.

Tab. č. 3 – Kurzové zisky a ztráty

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Kurzový zisk (tis. Kč)	291	96	120	55	143
Kurzová ztráta (tis. Kč)	331	100	180	105	138

Zdroj: Ekoth spol. s.r.o., vlastní zpracování

4.2.4 Kurzové riziko

Vzhledem ke skutečnosti, že firma exportuje téměř 90% své produkce do zemí eurozóny na základě dlouhodobých obchodních kontraktů, má vývoj kurzu CZK/EUR zásadní vliv na její hospodaření. Při poměrně nízké obchodní marži, kterou společnost Ekoth na zahraničních trzích dokáže pod tlakem konkurence dosáhnout, může být dokonce rychlé posilování koruny během jednoho smluvního období pro firmu téměř fatální.

Jelikož firma Ekoth provádí téměř veškeré své platby (úhrady nákladových faktur za materiál, energie, služby, mzdy apod.) v českých korunách, nemůže využívat tzv. přirozený hedging. Tento pojem popisuje vztah mezi devizovými aktivy (příjmy) a pasivy (výdaji), kdy vyšší výdajů odpovídá objemu příjmů a zajišťování obchodů se tudíž provádí automaticky. Přirozený hedging není možný, jestliže zákazníci platí firmě v eurech a firma své náklady v korunách.

Jak vyplývá z grafu vývoje kurzu EUR/CZK za sledované období posledních pěti let (od r. 2007 do r. 2011) – viz obr. č. 1, byl průměrný kurz 1 EUR = 25,801 CZK. Hospodaření podniku bylo v této době velmi negativně ovlivněno prudce posilující korunou zejména v období od července 2007 (28,775 CZK/EUR) do srpna 2008 (22,970 CZK/EUR). Potenciál následného dlouhodobého oslabování koruny až do února 2009 (29,470 CZK/EUR) společnost bohužel nevyužila, z důvodu zajištění kurzového rizika na úrovni 24,300 CZK/EUR. V dalších letech, kdy volatilita kurzu během smluvních období oscilovala v rozpětí dvou korun, nevznikaly v hospodaření firmy vlivem kurzového rizika již zásadní problémy. Naopak pozitivní dopad na hospodaření podniku mělo oslabení koruny ve IV. čtvrtletí roku 2011.

Obr. č. 3 – Vývoj kurzu EUR/CZK za období 2007 – 2011

Zdroj: kurzy.cz [online], 2010

4.3 POZITIVNÍ DOPADY PŘIJETÍ EURA

V této části jsou specifikovány konkrétní přínosy, které lze očekávat po zavedení eura ve sledované společnosti. Jejich následným porovnáním s níže uvedenými náklady bude zjištěna celková výhodnost zavedení eura pro firmu Ekoth. Pro dosažení objektivitu posouzení jsou sledovány hodnoty za posledních pět let.

Odstranění kurzového rizika

Pro firmu Ekoth je eliminace kurzového rizika jednoznačně největším přínosem, který se projeví okamžitě po zavedení společné měny. Na jedné straně snižuje apreciaci koruny konkurenceschopnost firmy na německém a rakouském trhu v porovnání zejména s litevskou, lotyšskou, estonskou, ukrajinskou, ale také s polskou, maďarskou a rumunskou konkurencí. Naopak oslabování koruny vede ke zdražování eurových provozních úvěrů, které firma někdy pro překlenutí letní sezóny využívá.

Tak jako ostatním českým exportérům, může i této firmě způsobit kolísání koruny těžké ztráty, zvláště v souvislosti s absencí zajišťovacích nástrojů. Důvodem je časový odstup mezi podpisem exportního kontraktu na dodávky briket, jeho splněním, přijetím eurové platby a její výměnou na koruny, kterou je teprve celý cyklus uzavřen. V některých případech může jít až o období deseti měsíců. Pokud v krátké době po podpisu

kontraktu dojde k prudkému posílení koruny a ta zůstane silná po celou dobu kontraktu, může se společnost Ekoth dostat do velkých problémů.

Jako příklad lze uvést současnou smlouvu s firmou Max Schierer, na odběr 4.000 tun dřevních briket za cenu 136 EUR/tunu v období od května 2012 do února 2013. Kontrakt v celkové hodnotě 544.000 EUR představuje pro firmu Ekoth při průměrném dubnovém kurzu 24,760 CZK/EUR celkovou tržbu ve výši 13.469 tis. CZK.

Pokud ovšem koruna posílí a dlouhodobě se udrží například na hodnotě jejího loňského maxima, tj. na 24,010 CZK/EUR, sníží se tržba firmy z daného kontraktu na hodnotu 13.061 tis. CZK, což představuje kurzovou ztrátu 588 tis. CZK.

V souvislosti s kurzovým rizikem nelze zapomenout ani na efekt plynoucí z celkového zjednodušení všech finančních operací, který přinese nejen finanční, ale i administrativní a časové úspory. Vedení společnosti odpadne starost o sledování nevyzpytatelné volatility kurzu koruny a ušetřenou energii bude moci věnovat výrobní nebo obchodní problematice.

Úspora nákladů zahraničního platebního styku

Jak vyplývá z tabulky číslo 4, vznikají firmě Ekoth nezanedbatelné náklady z titulu bankovních poplatků při zahraničním platebním styku. Při částkách do 50.000 EUR zpoplatňuje ČSOB každou došlou eurovou platbu jednorázovou částkou 150 Kč (cca 6 EUR), u odesílaných plateb se jedná dokonce o 250 Kč (cca 10 EUR). Měsíčně firma fakturuje poměrně velký počet relativně malých částek (16 až 18 položek) za jednotlivé dodávky briket. Mírné snížení částky bankovních poplatků v posledních dvou letech souvisí s kumulací plateb, která byla dohodnuta s pravidelnými velkoobdoběrateli.

Tab. č. 4 – Bankovní poplatky

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bankovní poplatek (Kč)	33.072	22.093	26.395	21.226	20.317

Zdroj: Ekoth spol. s.r.o., vlastní zpracování

Pro snížení vysokých bankovních poplatků navrhuji založení eurového účtu u jiné banky. Například poplatky FIO BANKY jsou za došlou zahraniční platbu 1 EURO a za odeslanou 2 EURA. Tímto způsobem lze ušetřit až 80% těchto nákladů ještě před přijetím společné měny.

Odstranění nákladů na zajištění proti kurzovním rizikům

Ačkoliv firma Ekoth exportuje své výrobky na trhy eurozóny již téměř 15 let, zajištění proti kurzovému riziku využila pouze jedenkrát. Bohužel shodou okolností uzavřela firma jediný zajišťovací obchod s ČSOB v polovině roku 2008, tedy v době, kdy česká koruna prolomila po téměř 18-ti měsíčním nepřetržitém posilování hranici 23,000 CZK/EUR. Zajištění kurzu na úrovni 24,300 CZK/EUR se zdálo být v prvním měsíci pro firmu výhodné. Následně však firma Ekoth utrpěla po prudkém oslabení kurzu koruny až k hranici 29,470 CZK/EUR finanční ztrátu. Od tohoto ztrátového obchodu vedení společnosti tuto formu zajištění kurzovního rizika nepoužívá a snaží se omezit kurzové riziko přímo ve smlouvách s odběrateli. V některých kontraktech je stanovena horní a dolní hranice kurzu CZK/EUR, při jejímž překročení je následně přepočítávána eurová cena dle aktuálního kurzu. Výjimečně se dokonce podaří kontrahovat exportní cenu v korunách a následně ji přepočítávat denním kurzem v okamžiku dodávky.

Zavedení společné měny bude mít pro Ekoth pozitivní dopad pouze v administrativní oblasti, avšak úsporu nelze přesně vyčíslit.

Odstranění nákladů na směnu valut a deviz

Na základě smlouvy s ČSOB provádí firma Ekoth samotnou konverzi EUR/CZK prostřednictvím dealingového oddělení, a to bez poplatků.

K uzavření těchto obchodů dochází telefonicky. Dealing nabídne jednateli společnosti směnný kurz CZK/EUR, který je výhodnější než aktuální kurz banky – devizy nákup a pohybuje se cca 0,10 až 0,15 Kč pod denním kurzem ČNB. Pokud vedení firmy očekává, že by koruna mohla v krátkém horizontu ještě oslabovat, obchod neuzavře a počká na výhodnější nabídku. Mnohdy se však stane, že koruna začne nečekaně posilovat a výhodný kurz je ztracen. Proto je nutné důkladně sledovat vývoj

a analyzovat, jakým směrem se bude směnný kurz vyvíjet, což je pro pracovníky společnosti velmi složité. Vyhovuje-li dojednaný kurz firmě, operaci s ČSOB uzavře a sdělí bance eurovou částku, která je během jedné hodiny stržena z eurového účtu a v dohodnutém kurzu připsána na účet korunový.

Eliminace nákladů za vedení více účtů

Po zavedení eura budou veškeré platby firmy probíhat pouze v jedné měně, tudíž stejně jako na současném tuzemském trhu. To přinese nejen úsporu nákladů, času a energie, ale i možnost vedení pouze jednoho účtu. V současnosti má firma tři účty s internetovým bankovníctvím. Cena za vedení jednoho účtu včetně zaslání měsíčního výpisu je v ČSOB 290 Kč za měsíc (cca 11,60 EUR). Proto navrhuji do doby zavedení společné měny převést účty k bankovnímu ústavu, který vede účty zdarma (např. Fio banka, Raiffeisenbank - eKonto apod.).

Zjednodušení účetnictví

Po zavedení eura bude společnost Ekoth manipulovat již pouze s jednou měnou, neboť vzhledem k charakteru výroby nelze předpokládat obchodování mimo eurozónu. Odpadne tedy denní sledování oficiálních kurzů CZK/EUR, oceňování eurových pohledávek, popř. závazků, následné přepočty kurzu pro zaúčtování. Žádné kurzové náklady ani výnosy již nebudou vznikat, dojde k podstatnému zjednodušení a tím i k zlevnění účetnictví.

Vyšší transparentnost cen

V tvrdém konkurenčním prostředí eurozóny se exportující firma Ekoth pohybuje již více než 15 let. Po zavedení společné měny plánuje zahájit i import vstupní suroviny (dřevního odpadu) z příhraničních oblastí Bavorska, kde je již několik let nižší cena. Po vstupu do eurozóny bude možno podepsat i dlouhodobé smlouvy bez rizika změny kurzu.

Stabilní měna pro podnikatelské rozhodování

I malá společnost Ekoth se snaží plánovat svůj vývoj na několik let dopředu. Díky nulovým kurzovním rizikům dojde po zavedení eura k podstatnému zjednodušení v oblasti dlouhodobého plánování výroby a případného investičního rozhodování.

Pokles nákladů na financování podniků

V současnosti nabízí české banky firmě Ekoth provozní úvěry na překlenutí letního období s úrokovými sazbami od 7,5 do 9,5% p.a. (per annum – za rok).

Tyto úrokové sazby firmu výrazně znevýhodňují v konkurenci výrobců ze zemí eurozóny, kde jsou sazby podstatně nižší. Postupné srovnávání sazeb po zavedení eura bude pro společnost nesporným přínosem.

4.4 NEGATIVNÍ DOPADY PŘIJETÍ EURA

Kromě přínosů se podnikatelské sektory budou muset vypořádat i se vzniklými náklady, které se vyskytnou v souvislosti s přijetím eura. Tyto pozitivní či negativní dopady se budou lišit podle druhu a velikosti jednotlivých podniků.

Náklady na úpravu informačních systémů

Naprogramování informačních systémů je důležité proto, aby usnadnily fungování společnosti a uměly pracovat jak s korunou, tak i s eurem najednou. Velikost nákladů závisí na množství informačních technologií. Zda jde o standardní systémy, které jsou levnějším dopadem než ty, které mají vysoce kvalitní programy přímo šité na míru firmě. Malé a střední podniky více používají typ levnějších a dostupnějších softwarů. Z tohoto důvodu by pro tyto podnikatele neměli být náklady až tolik vysoké. (Euroskop.cz, Studie vlivu zavedení eura v ČR na ekonomiku, [online], 2007)

V souvislosti se zavedením eura bude muset firma Ekoth řešit přeprogramování stávajícího účetního programu STRATOS tak, aby v něm bylo možno zachytit obě měny i jejich vzájemné souvislosti. Protože firma používá pouze standardní verzi

účetního programu, pohybují se předpokládané náklady na jeho upgrade od 10 do 15.000 Kč. Druhou možností je nákup nového produktu za cenu od 100.000 Kč.

Jak vyplývá ze zkušeností států, které již do eurozóny vstoupily, je zřejmé, že příchod eura zrychlil v jejich podnicích rozhodovací proces modernizačních změn. V této fázi bude proto pro firmu Ekoth nejdůležitější zejména správné provedení a načasování výměny programového vybavení tak, aby byl daný termín shodný s datem přijetí eura.

Dále bude vedení firmy nuceno přecenit veškerá svá aktiva i pasiva z CZK na EUR a nahradit stávající tiskopisy, formuláře i účetní záznamy novými materiály. Změní se i podoba faktur, dodacích listů apod., což bude pro společnost představovat další náklady ve výši několika desítek tisíc korun.

Časově i organizačně náročné bude i jednání s tuzemskými dodavateli o termínech konkrétního přechodu z korun na euro, kdy musí dojít k uzavření nových smluvních vztahů.

Informační a osvětová kampaň

Dalším neméně potřebným bodem bude zaškolení pracovníků v oblasti informačních technologií. Odborná příprava zaměstnanců by se měla individuálně přizpůsobit potřebám každé cílové skupiny. Přechod na euro může vést ke stresujícím situacím pro zaměstnance, proto je dobré se na tyto situace dopředu dobře připravit a prodiskutovat případně vzniklé problémy nebo stížnosti zákazníků. Školení se bude týkat zejména zaměstnanců, kteří se dostanou do styku s hotovostí. Tyto pracovníci by měli být řádně seznámeni s podobou nových bankovek a mincí, zejména je nutné, aby znali ochranné prvky eurových bankovek. Zkušenosti zemí, které se již se zavedením eura setkaly, potvrdily, že první dny nové měny v oběhu nesou poměrně vysoké riziko chyb, právě při vydávání hotovosti v eurech. Na seznámení se s novou měnou pro zaměstnance se doporučuje uvádět sumy na výplatní pásce v eurech i v českých korunách hned po vyměření kurzu. Pro podnikání, kde se mzdy stále vyplácejí v hotovosti, je důležité vysvětlit, jak se dospělo k sumě v eurech a proč došlo k snížení nominálních mezd. (Euro: připravený podnik – Přípravy firiem na zavedenie eura, 2008)

Náklady na zabezpečení a manipulaci s duální hotovostí

Náklady na výměnu, zabezpečení a manipulaci s oběma měnami v přechodovém období se budou týkat pouze podnikové prodejny, jejíž povinností bude zajistit výměnu korunové hotovosti za eurovou. Komerční banky by neměly účtovat žádné poplatky za směnu měn, tudíž hlavní náklady způsobí zabezpečení převozu, úschovy a samotná výměna bankovek a mincí.

Jelikož podíl hotovostních operací ve sledovaném podniku je zanedbatelný a firma je již dnes zavedena na příjem plateb v obou měnách, nepřinese ani tento aspekt zavedení eura žádné výrazné náklady.

Možný náklad z nevhodně nastaveného přepočítacího koeficientu

V dostatečném předstihu před zavedením eura bude nastaven pevný oficiální přepočítací koeficient, podle kterého se stanovené korunové ceny přepočítají na eura. Jelikož hodnota tohoto koeficientu není prozatím určena, není jasné, jestli po přepočítání budou nové ceny nižší než současné, nebo naopak vzrostou. Firma tento koeficient ovlivnit nemůže, ale výše koeficientu může zásadně ovlivnit konkurenceschopnost podniku.

Riziko zvýšení inflace a tlak na růst mezd

Některé teorie předpokládají v souvislosti se zavedením eura zvýšenou inflaci. Statistická data ze srovnatelných zemí, které již do eurozóny vstoupily, zvýšení cenové hladiny jednoznačně nepotvrzují. K nárůstu cen může dojít zejména u služeb, na jiné druhy zboží bude mít euro minimální vliv, spíše naopak ceny klesnou. Přijetí jednotné měny sice zapříčiní krátkodobé pozdvižení, z důvodu dlouhodobého návyku na počítání cen v jistém měřítku, avšak po pár měsících se lidé přizpůsobí a naučí se obchodovat nebo finančně plánovat s novými cenami. (Zavedení eura v ČR [online], 2011)

Pokud by po zavedení eura skutečně došlo v ČR k růstu inflace, musí firma Ekoth počítat s tlakem zaměstnanců na růst nominálních mezd. Protože se výrobní závod nachází v poměrně průmyslové lokalitě ČR, kde podnik bojuje o zaměstnance s konkurencí velkých zahraničních společností, je na tento problém připraven.

4.5 POROVNÁNÍ DOPADŮ

Firma Ekoth je malá česká firma s jednoduchým výrobním programem, minimálním sortimentem výrobků a téměř výhradně exportním zaměřením, která má většinu důležitých obchodních partnerů v zemích eurozóny. Z tohoto pohledu je přijetí společné měny pro firmu zásadním krokem, který ji ovlivní mnohem více než většinu tuzemských firem, které se zahraničím neobchodují. Je zřejmé, že u této společnosti jednoznačně převáží přínosy nad náklady, pozitiva nad negativy. Zatímco největší koncentrace nákladů na zavedení eura se projeví jednorázově v průběhu příprav, přínosy a pozitiva plynoucí ze společné měny budou hospodaření podniku ovlivňovat dlouhodobě.

Jednoznačně největším přínosem pro firmu Ekoth bude odstranění kurzového rizika, zvláště v souvislosti s tím, že společnost nepoužívá finanční deriváty k omezení kurzového rizika. Dosavadní kaskadérský způsob eliminace kurzových změn je sice levný, ale v případě dramatické apreciace koruny může být pro firmu smrtelný. Čím jsou kontrakty na dodávky briket delší, tím větší jsou rizika z titulu nepředvídatelných výkyvů měnového kurzu. **Do doby zavedení společné měny doporučuji proto vedení firmy důsledné zajišťování kurzu u každého obchodního případu (např. hedging), event. uzavírání kontraktů s maximálně tříměsíčním horizontem.**

Druhým velkým přínosem bude pro společnost Ekoth také odstranění transakčních nákladů spojených s eurovým platebním stykem, vedením účtů a konverzí eura na koruny. I v tomto případě se nejedná pouze o dlouhodobou úsporu konkrétních finančních částek, ale i o úsporu času, energie i nervů. **Zde jednoznačně doporučuji do přijetí eura přistoupit k výměně bankovního institutu – viz Odstranění nákladů na zajištění proti kurzovním rizikům a Eliminace nákladů za vedení více účtů.**

Neméně zajímavým pozitivem bude pro Ekoth bezesporu i předpokládané snížení úrokových sazeb u běžných provozních i investičních úvěrů, které umožní společnosti uskladnění letní produkce ekobriket a jejich prodej za vyšší ceny v zimním topném

období. Přístupem k nízkým úrokovým sazbám se podstatně zvýší konkurenceschopnost podniku v eurozóně a tím i její zisky.

Jednorázové náklady, které si přechod na euro vyžádá, nebudou pro firmu zásadní. Úpravu informačních systémů i ostatní náklady zvládne podnik z vlastních provozních zdrojů. Jedná se spíše o správné načasování modernizace hardwaru i softwaru k termínu přijetí eura. Pozornost je třeba věnovat proškolení vlastních zaměstnanců a především aktualizaci tuzemských dodavatelsko-odběratelských vztahů. **V tomto směru doporučuji vedení firmy vytvořit v předstihu podnikový plán s konkrétní odpovědností jednotlivých pracovníků, podle kterého bude firma po oznámení termínu přijetí eura postupovat.**

ZÁVĚR

Na závěr své práce o přínosech a nákladech přijetí eura pro český podnikový sektor se pokusím shrnout teoretické poznatky získané studiem dostupných materiálů, praktické zkušenosti z analýzy konkrétního podniku i postřehy od majitelů či jednatelů několika malých a středních firem, které jsem načerpala během své roční praxe u plzeňské účetní firmy.

Přijetí eura bude pro naši ekonomiku znamenat zásadní změnu a jistě přinese řadu pozitiv i negativ. Zatímco náklady související s přijetím eura budou převážně makroekonomického charakteru, přínosy se projeví zejména na mikroekonomické úrovni, čili budou mít dopad převážně na podnikovou sféru. Očekávaných pozitiv je mnoho, nicméně většinou jsou těžce kvantifikovatelné. To je dáno tím, že některé z nich se projeví ihned, čili v krátkém období po vstupu do eurozóny a jiné až v delším časovém horizontu.

Míra ovlivnění a výhodnost změn v českých podnicích bude závislá na celé řadě faktorů. Je jasné, že z přijetí eura budou nejvíce těžit podniky, jejichž obchodní činnost směřuje do zemí eurozóny. Firmám odpadnou náklady související s nutností zabezpečit se proti neočekávaným změnám kurzu. Jakmile budou svoji produkci prodávat ve stejné měně, vytvoří se pro ně mnohem více transparentní a stabilní prostředí pro plánování jejich aktivit, neboť firma bude jasně vědět, kolik co stojí a jakou produkci utrhá. Odstranění nejistoty ohledně budoucího vývoje nominálního měnového kurzu bude mít bezpochyby pozitivní vliv na ekonomiku jako celek. Následkem eliminace kurzového rizika dojde i ke snížení nejistoty ohledně budoucích cen a tudíž i k vytvoření lepších podmínek firem pro plánování a rozhodování o investicích.

V souvislosti s odstraněním kurzového rizika lze očekávat pokles reálných úrokových sazeb a důsledkem může být vyšší investiční aktivita domácích firem kvůli zlevnění domácích investičních zdrojů.

Druhým nejzřetelnějším přínosem bude odstranění transakčních nákladů spojených se zahraničním platebním stykem a výměnou domácí měny za měnu zahraniční. Jedná se o rozdíl mezi cenou, za kterou je měna prodávána a vykupována, ale taktéž o poplatky, který si banky za tuto transakci účtují. S odstraněním transakčních nákladů

souvisí i pokles administrativních nákladů spočívajících v nutnosti firem obchodujících se zeměmi eurozóny vést účetnictví ve dvou měnách.

Zavádění eura se však v podnikovém sektoru neobejde bez vynaložení nákladů. Tyto náklady souvisejí např. s nutností vyčlenit dostatečné prostředky na úpravu informačních systémů, na přecenění zboží, na proškolení zaměstnanců a na mnoho dalších úkonů. Zvýšené náklady přinese obchodníkům i duální označování cen. Jedná se však většinou o jednorázové náklady, které si každý podnik dokáže hradit z vlastních zdrojů.

Analýzou provedenou v exportní společnosti EKOTH PLZEŇ, s.r.o. jsem si ověřila platnost většiny těchto teoreticky předpokládaných pozitivních i negativních dopadů v praxi. Pokud firma nepodcení přípravnou fázi a využije některá doporučení plynoucí z této práce, bude zavedení eura pro tento konkrétní subjekt významným přínosem, který zajisté zvýší konkurenceschopnost i ziskovost podniku.

Zásadní otázkou v souvislosti s eurem v ČR však zůstává i nadále termín jeho přijetí. Ačkoliv se Česká republika vstupem do Evropské unie zavázala přijmout společnou měnu a již v roce 2007 schválila vláda Národní plán pro zavedení eura, v současné době je debata o termínu přijetí odsunuta na neurčito. ČR jednak neplní podmínky pro přijetí společné měny a současně je doba pro vstup do eurozóny krajně nepříznivá. Problémy eurozóny se odrážejí i na celkovém českém postoji k přijetí jednotné měny, a tím pádem je jak podpora veřejnosti, tak i podpora firem v současné době rekordně nízká. Malá anketa, kterou jsem provedla mezi malými a středními firmami v Plzni, ukázala, že více než 60 procent z nich si přijetí společné evropské měny nepřeje. Překvapující pro mě bylo, že podpora eura mezi podnikateli klesá i přesto, že skoro třetina dotázaných firem pociťuje kurzové riziko a obává se dalšího posilování koruny. Hlavní příčina nechuti k přijetí eura je dle mého názoru jasná – nechceme se společně podílet na nákladné pomoci nezodpovědným státům, čemuž bychom se při vstupu do hospodářské a měnové unie nevyhli. „Česká republika euro přijme tehdy, až náklady na udržení koruny budou vyšší než náklady na zavedení jednotné evropské měny,“ řekl premiér Petr Nečas. Doufám, že se firma Ekoth i ostatní podniky této doby dočkají.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CZK – Česká koruna

ČNB – Česká národní banka

ČSOB – Československá obchodní banka

ČR – Česká republika

DPH – Daň z přidané hodnoty

ECB – Evropská centrální banka

ECU – Evropská měnová jednotka

EHS – Evropské hospodářské společenství

EMCF – Evropský fond pro měnovou spolupráci

EMI – Evropský měnový institut

EMS – Evropský měnový systém

ERM – Evropský mechanismus směnných kurzů

ERM II – Evropský mechanismus směnných kurzů II

ESCB – Evropský systém centrálních bank

EU – Evropská unie

EUR – Euro

HDP – Hrubý domácí produkt

HMU – Hospodářská a měnová unie

KG – Kilogram

MFČR – Ministerstvo financí České republiky

MJ – Megajoule

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

TABULKY

Tab. č. 1 – Předpokládané přijetí eura v dalších zemích EU	15
Tab. č. 2 – Výkony firmy Ekoth	32
Tab. č. 3 – Kurzové zisky a ztráty	34
Tab. č. 4 – Bankovní poplatky	36

OBRÁZKY

Obr. č. 1 – Stádia budování HMU	13
Obr. č. 2 – Shrnutí jednotlivých přínosů a nákladů	25
Obr. č. 3 – Vývoj kurzu EUR/CZK za období 2007 – 2011	35

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

LACINA, L. a kol. *Měnová integrace, Náklady a přínosy členství v měnové unii*. 1.vydání, Praha, 2007, ISBN 978-80-7179-560-5.

DRDLA, M., RAIS, K. *Evropská unie, Evropská integrace a bankovníctví*. 1.vydání, Computer Press, Praha 4, 1999, ISBN 80-7226-211-4.

EU4JOURNALISTS [online]. The European Commission's DG Communication by the European Journalism Centre, 2011, [cit. 2012-03-10] Dostupné z WWW: <<http://www.eu4journalists.eu/index.php/dossiers/czech/C23/20/>>.

BALDWIN, R., WYPLOSZ, Ch. *The Economics of European Integration*. 3. edition, Published by McGraw-Hill Education, Berkshire: Maidenhead, 2009, ISBN 80-247-1807-3.

CZESANÝ, S. *EURO: postup a důsledky zavádění nové měny pro banky, podniky a občany*. Profess Consulting s.r.o., Praha 2, 1998, ISBN 80-7259-000-6.

ZAVEDENÍ EURA V ČESKÉ REPUBLICE [online], Ministerstvo financí, *Přínosy a náklady eura pro podnikatele*, 2011, [cit. 2012-03-15] Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/cr_euro_podnikatel_podnik.html>.

KUNEŠOVÁ, H., MRKVAN, R. a kol. *Evropská unie vybrané kapitoly z ohledu ekonomika*. ZČU v Plzni, Plzeň, 2005, ISBN 80-7043-390-6.

ECB [online]. Imprimerie Centrale s.a., Luxembourg, *ECB, Eurosystem, ESCB*, 2011, ISBN 978-92-899-0776-7 [online verze]. [cit. 2012-04-05] Dostupné z WWW: <<http://www.ecb.int/ecb/orga/decisions/html/cvdraghi.cs.html>>.

BUSINESSINFO [online]. Ministerstvo financí, 2008 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zavedeni-eura-v-cr/euro-evropsky-menovy-system/1001759/51166/?rtc=1->>>.

CIHELKOVÁ, E., JAKŠ, J. a kol. *Evropská integrace - Evropská unie*. VŠE v Praze, nakladatelství Oeconomica, Praha, 2004, ISBN 80-245-0854-0.

EVROPSKÁ KOMISE [online]. *Jedna měna pro jednu Evropu: Cesta k euru, Evropská společnost*, Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společností, 2007, ISBN 92-79-04472-9, Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication6730_cs.pdf>.

HRDÝ, M. a kol. *Komplexní řešení teoretických a aplikačních problémů financování malých a středních podniků v podmínkách tržního prostředí Evropské unie*. ZČU v Plzni, Plzeň, 2008, kap. 4, ISBN 978-80-7043-764-9.

ŠUDŘICHOVÁ, M. *Přínosy a náklady odkladu zavedení eura v ČR pro malé a střední podnikatele*. Ostrava: VŠB-TU, 2009, ISBN 978-80-248-2057-6.

ZAVEDENÍ EURA V ČESKÉ REPUBLICĚ [online], Ministerstvo financí, *Přínosy a náklady eura pro podnikatele*, 2011, [cit. 2012-03-15] Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/podnikatele_1133.html>.

MLADÁ FRONTA [online]. FinExpert.cz, *Euro v ČR v nedohlednu*, 2009 [cit. 2011-12-15]. Dostupné z WWW: <<http://finexpert.e15.cz/euro-v-cr-v-nedohlednu>>.

ČNB [online], [cit. 2012-04-23] Dostupné z WWW: <<http://www.kurzy.cz/>>.

EUROSKOP [online]. *Euromince a eurobankovky*. 2008 [cit. 2012-02-20] Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/325/sekce/euromince-a-eurobankovky/>>.

EUROPEAN COMMISSION [online]. Europe.eu, Economic and Financial Affairs, *Euro*, 2011, [cit. 2012-02-25] Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/cash/index_cs.htm>.

MFČR [online]. *Vyhodnocení Maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou*. Ministerstva financí ČR a ČNB, 2011, [cit. 2012-03-28] Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Vyhodnoceni_Maastricht_2011_pdf.pdf>.

MFČR [online]. *Národní plán zavedení eura v České republice, část II konkretizace úkolů v jednotlivých sektorech*, 2007, [cit. 2012-04-15] Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Narodni_plan_cast_II_verze_10-FV_pdf2.pdf>.

ZAVEDENÍ EURA V ČESKÉ REPUBLICE [online], Ministerstvo financí, *Výkladový slovníček*, 2011, [cit. 2012-03-17] Dostupné z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/vyklad_slovník.html>.

EURÓPSKA KOMISIA [online]. *Euro: pripravený podnik Prípravy firiem na zavedenie eura*, ISBN 978-92-79-07831-6 Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication11780_sk.pdf>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Svoz vstupního materiálu

Příloha B – Sušení vstupního materiálu (piliny)

Příloha C – Lisování a balení briket

Příloha D – Skladování a expedice briket

Příloha E – Mapa eurozóny

Příloha A – Svoz vstupního materiálu

Příloha B – Sušení vstupního materiálu (piliny)

Příloha C – Lisování a balení briket

Příloha D – Skladování a expedice briket

Příloha E – Mapa eurozóny

Členské štáty, ktoré euro: ■ prijali, ■ neprijali, ■ plánujú prijať.
■ Kandidátske krajiny

ABSTRAKT

ŠMÍDOVÁ, A. Předpokládané přínosy a náklady zavedení eura v ČR na příkladě konkrétního podniku. Bakalářská práce. Plzeň – Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 51 s., 2012.

Klíčová slova: euro, eurozóna, přínosy, náklady, podnik

Cílem bakalářské práce je podrobná analýza pozitivních a negativních dopadů při zavedení eura v českém podnikatelském sektoru. Práce je rozdělena do čtyř kapitol. První část se zabývá historií a podstatou projektu hospodářské a měnové unie. Ve druhé kapitole je zhodnocena připravenost ČR a aktuální stav plnění konvergenčních kritérií v ČR. Následující kapitola analyzuje porovnání výhod a nevýhod zavedení eura v českých podnicích. Poslední kapitola se věnuje nejprve stručné charakteristice podniku Ekoth Plzeň s.r.o. a následné vyhodnocení nákladů a přínosů při zavedení eura pro tento podnik.

ABSTRACT

ŠMÍDOVÁ, A. Expected benefits and costs of the euro changeover in the Czech Republic shown on a specific company. Bachelor's Thesis. Pilsen – Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 51 p., 2012.

Key words: euro, eurozone, benefits, costs, company

The aim of the thesis is a detailed analysis of positive and negative impacts of the introduction of the euro in the Czech business sector. The work is divided into four chapters. The first part deals with the history and nature of the project of economic and monetary union. In the second chapter the readiness of the Czech Republic and the current status of compliance with the convergence criteria in the Czech Republic are evaluated. Next chapter analyzes the advantages and disadvantages of the euro changeover in Czech companies. The last chapter deals with the brief description of the company Ekoth Pilsen s.r.o. at first and then deals with the follow-up evaluation of costs and benefits of the introduction of the euro for this company.